

אורות השבת

גליון מס' 895

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
מקץ

עורך
הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

סוד הצלתו של יוסף

וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת פְּרַעְהָ לֵאמֹר בִּלְעָדִי אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעְהָ (בראשית מא, טז)
בלעדי: אין החכמה משלי אלא אלוהים יענה, יתן עניה בפי לשלום פרעה. (רש"י)

שנים רבות של סבל, בדידות ונסיונות עברו על יוסף הצדיק. ראשיתם, כאשר הורחק על ידי אחיו מבית אביו בהיותו נער בן שבע עשרה שנה, עד להשלכתו לתוך בור השורץ נחשים ועקרבים. והמשכם, כשנמכר לאורחת ישמעאלים ולאחר תלאות מצא עצמו עבד בבית פוטיפה ואחריתם, כשהושלך לבית האסורים במשך שנים עשרה שנה על לא עוול בכפיו. והן זה עתה ניצב הוא בפני פרעה מלך מצרים בשעה כה גורלית ליציאתו מעבדות לחירות עולם, ואפשר שמכאן תהא דרכו סלולה לבית המלוכה. זאת ועוד, שגם המפתח להצלתו נמסר בידו, שכן במוצא פיו יכול הוא לפתור כהוגן את חלום פרעה כשם שפתר את חלומות שר המשקים ושר האופים. אך ראה זה פלא, מראש הוא מבטל את כל הציפיות ממנו וקובע 'אין החכמה משלי', אלא רק 'אלוהים יענה' ואני משמש לו כשופר בלבד!

ואכן תכונה זו היתה נר לרגליו לאורך כל מסכת תלאותיו, עד כדי ביטול עצמי מוחלט. כך היה בראשית צעדיו במצרים בהיותו בבית פוטיפה – 'ורא אדוניו כי ה' אתו וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו' (בראשית לט, ג), ופי' רש"י 'שם שמים שגור בפיו'. וכך היה בבית מאסרו כשנתבקש על ידי שר המשקים ושר האופים לפתור את חלומותיהם 'הלא לאלוהים פתרונים ספרו נא לי' (בראשית מ, ח). וכך היה עת נגלה הוא לאחיו, ובמקום להוכיחם על כי מכרוהו לעבדות בעבור חלומותיו והנה החלומות מתאמתים הם לנגד עיניהם במלואם, הוא בוחר לפייסם תוך כדי ביטול עצמי מוחלט: 'אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכתם אותי הנה, כי למחיה שלחני אלוהים לפניכם... וישלחני אלוהים לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם... ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלוהים וישמני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים. מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בן יוסף שמני אלוהים לאדון לכל מצרים...' (בראשית מו, ה-ט).

ברם, זה היה סוד הצלתו הפלאית מכל התלאות שהיו מנת חלקו, ויותר מכך הצלתו הרוחנית מטומאת מצרים, עד כדי שמירתו בקדושה ובטהרה כבימים בהם היה ספון בבית אביו. וכאמור מקרא מלא הוא 'ורא אדוניו כי ה' אתו וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו' (בראשית לט, ג), ופי' רש"י 'שם שמים שגור בפיו', והיינו שזה היה הגורם העיקרי – שכל אשר הוא עשה הצליח ה' בידו.

ובאמת לכשנתבונן נראה, שאין לך שמירה מעולה לאדם בכל ענייניו, יותר מאשר הדביקות בה', כמאמר הכתוב (דברים י, ד) 'ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום'. וכן נאמר בדוד המלך ע"ה (תהלים כג, ד) 'גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי', רוצה לומר שהדבק בכל ליבו ודרכיו בה' בבחינת 'ואתה עמדי' – אינו צריך לפחד כלל גם במצבים הקשים ביותר.

ושוב מצאנו הבטחה זו מפורשת בתורה: 'כי ה' אלוךך מתהלך בקרב מחנך להצילך ולתת אויבך לפניך והיה מחנך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחרך' (דברים כג, יט). הרי לפנינו מפורש כי הקב"ה בכבודו ובעצמו מתהלך בקרבנו וניצב בשער המחנה כדי לשומרו מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה ולהצילנו מידי כל אויבנו הקמים עלינו לרעה, ובלעדי שמירתו המתמדת אין עם ישראל יכול להתקיים. ברם, התנאי היסודי לקיום שמירה זו, הוא קדושת המחנה – והיה מחנך קדוש. שכן אין הקב"ה יכול לקבוע את משכנו ולהשרות את שכינתו אלא במקום קדוש. אך אם חלילה קדושת המחנה מתחללת, אזי הקב"ה כביכול נאלץ לסלק את שכינתו ונמצא המחנה נטוש ללא שמירה וחשוף לכל הפגעים רח"ל, זה שחתם הכתוב 'ולא יראה בך ערות דבר' – ושב מאחרך. וגמרא ערוכה היא בתלמוד (סוכה ג, א), שבעיצומה של שמחת בית השואבה היה הלל

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

חלומי של שלמה המלך

צריך להבין מדוע אצל פרעה נאמר "ויחלום שנית", ואילו אצל יוסף נאמר "ויחלום עוד חלום אחר", מבאר ה'בן לאשרי' שחלומותיו של פרעה היו בעניינים גשמיים על 'פרות ושיבולים', כי כל מחשבת ליבו הייתה על חומרות, ולכן נאמר שנית, משא"כ אצל יוסף חלומי השני היה בדברים רוחניים בגרמי השמים 'שמש ירח וכוכבים', כי כמ"ש המדרש שלא פסיק פומיה מגירסא 'מלחש ויוצא מלחש ונכנס', ולכן כתיב 'חלום אחר'. וכן בהפטרס 'ויקץ שלמה והנה חלום' שואל המלבי"ם למה אין אנו זוכים כמו שלמה המלך שיתגלה אלינו הקב"ה בחלום ויתן לנו חכמה, אלא החלום של שלמה היה שהשתוקק לחכמה עד שהיה חולם על זה בלילה. וכמ"ש בזוהר 'יעשה למחכה לך למאן דדחקין במילין דחכמותא, התורה נקנית למי שדוחק את עצמו בעמל ויגיעה.

ברכת ליל שבת ומוקד

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"

וק"ק 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	יום ז'
שבת קודש	26.12.20	25.12.20	24.12.20	23.12.20	22.12.20	21.12.20	20.12.20
עלות השחר	5:30	5:31	5:31	5:32	5:32	5:33	5:33
זמן טלית ותפילין	5:36	5:37	5:37	5:38	5:38	5:39	5:39
זריחה - הנץ החמה	6:39	6:39	6:40	6:40	6:41	6:41	6:42
סוף ק"ש לדעת מ"א	8:34	8:35	8:35	8:36	8:36	8:37	8:37
סוף ק"ש להציא והג'א	9:05	9:05	9:06	9:06	9:07	9:07	9:08
סוף ברית ק"ש	9:56	9:56	9:57	9:57	9:58	9:58	9:59
חצות יום ולילה	11:39	11:39	11:40	11:40	11:41	11:41	11:42
מסחה גדולה	12:09	12:09	12:10	12:10	12:11	12:11	12:12
סוף המנוחה	15:53	15:53	15:54	15:54	15:55	15:55	15:56
סקייה	16:45	16:45	16:46	16:46	16:47	16:47	16:48
באת הכוכבים	16:57	16:58	16:58	16:59	16:59	17:00	17:00

ברכת הלבנה

החל מיום שלישי ד' טבת (22.12.20).

סוף זמנה יום שלישי י"ד טבת (29.12.20) עד שעה 23:13.

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	מקץ
הפטרה:	ויקץ שלמה
כניסת השבת:	16:24
יציאת השבת:	17:15
רבנו תם:	17:46

העלון טעון גניזה.

אורות הפרשה

שיבת ציון בגאולה השלימה

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרַעַה חֹלָם וְהָנָה עֹמֵד עַל הַיָּאֹר, מִבְּאֵר הַבֵּן לְאִשְׁרֵי בְּדֹרַךְ רִמּוֹ אֶת עֵינֵי הַגְּאוּלָּה הַשְּׁלִימָה, עַל פִּי מֶה שִׁכְתָּב בַּמִּדְרָשׁ וַיְהִי בִּימֵי אִמְרַפֶּל כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר "וַיְהִי" הוּא לְשׁוֹן "צָרָה" וְהָיָה צָרָה הֵייתָה שֶׁשָּׁם שָׁעָשׂוּ מִלְחָמָה. לְפִי זֶה "וַיְהִי" מִרְמֵז עַל הַצֶּעֶר שֶׁל הַגְּלוּת, "מִקֵּץ" שְׂנוּכָה בִּקְרוֹב לִקְץ הַגְּאוּלָּה, "שְׁנַתִּים" מִלְשׁוֹן שִׁישׁוּב וַיְגַאֲלוּ שְׁנֵית, "יָמִים" שִׁכְמוּ יוֹם יָאִיר לָנוּ אֶת אֹר הַגְּאוּלָּה, "וּפְרַעַה" מִלְשׁוֹן וּפְרַע אֶת רֹאשׁ הָאִשָּׁה לְשׁוֹן גִּלּוּי אֹר הַגְּאוּלָּה כְּמוֹ שִׁכְתָּב בְּזוֹהַר שְׁפָרַעַה דִּקְדוּשָׁה הוּא גִלּוּי הַכּוֹלָל אֶת כָּל הָאוֹרוֹת וְהַדְּרָגוֹת הַכִּי נִעְלָוּת בְּאַלְקוֹת "אֶתְפָּרִיעוּ כָּל נְהוּרִין וְכָל בּוֹצִינִין", שִׁתְּגַלָּה אֹר גָּדוֹל לֹא שִׁיגֵרְתִּי מִלְשׁוֹן פְּרוּעַ בְּלִי סֹדֵר לְמַעֲלָה מִמִּדְיָה וְהַגְּבָלָה, "חֹלָם" שִׁתְּקִים בְּנוֹ הַיַּעוֹד שֶׁל הַעֲתִיד 'בְּשׁוּבָה' אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הַיָּינוּ כְּחֹלָמִים.

הגאולה בחדס וברחמים

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרַעַה חֹלָם וְהָנָה עֹמֵד עַל הַיָּאֹר, מִבְּאֵר הַבְּרָכָה מִשׁוֹלֶשֶׁת "וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים" גִּימְטְרִיָּה "וְשָׁמִי יַחְתֵּם יַעֲקֹב קֶטָן" עַל דֶּרֶךְ שְׁבִיקָשׁ הַנְּבִיא עֲמוֹס רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל "מִי יָקוּם יַעֲקֹב כִּי קֶטָן הוּא", שֶׁעֲמוֹס פָּנָה בְּתַפִּילָה לְהַקְבִּי שִׁירְחָם עַל עַמּוֹ צֶאן מִרְעִיתוֹ עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיָה אִם לֹא ה' יִתְּבָרֵךְ מִי יוֹכַל לְהַקִּים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא קֶטָן וְדָל כּוֹחַ מִלְּקוֹם לְבָדוֹ, וְעַל זֶה הַקֶּבֶה "כִּבְיֹכֹל מִשִּׁיב רֹאשִׁי תִּיבּוֹת "וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים" וּפְרַעַה חֹלָם וְהָנָה עֹמֵד עַל הַיָּאֹר" בְּגִימְטְרִיָּה "וְהָקָם רְצוֹנִי דוֹד", אֲנִי מִבְּטִיחַ לְהַקִּים בְּעַצְמִי בְּחֹדֶס וּבְרַחֲמִים אֶת עַמִּי אֲהוּבִי יִשְׂרָאֵל וּלְשַׁלּוֹחַ לָהֶם בְּמַהֲרָה אֶת מִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד לְגַאֲוֹל אוֹתָם גְּאוּלַּת עוֹלָם.

יוסף קיבל על עצמו את מכירתו להצלת ישראל

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרַעַה חֹלָם וְהָנָה עֹמֵד עַל הַיָּאֹר, מִבְּאֵר הַצִּדִּיק מִרְעֻנָּה זִיע"א "וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים" גִּימְטְרִיָּה "יִשׁוּם מִהַמְצָה קִנִּיתִי הַיָּם", הַכּוֹנֵנָה עַל פִּי פִּירוּשׁ רִש"י "וַיֵּבֶא יוֹסֵף אֶת דִּיבְתָם רַעָה אֶל אֲבֵיהֶם", כָּל רַעָה שֶׁהָיָה רֹאשָׁה בְּאֲחִיו הָיָה מְגִיד לְאֲבִיו וְעַל כֵּן לָקָה שְׁלֵעֲבָד נִמְכַר יוֹסֵף. שְׁעַל כֵּן יֵשֶׁב עֲשָׂרָה שָׁנִים בְּבֵית הָאֲסוּרִים עַל שִׁגְרָם מִצָּה וּמִרִּיבָה בֵּין הָאֲחִים בְּהוֹצָאת הַדִּיבָה. אֵךְ כָּתֹב בַּמִּדְרָשׁ "וַיִּשְׂרָאֵל אֲהָב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בְּנָיו כִּי בֶן זָקוּנִים הוּא לוֹ וַעֲשָׂה לוֹ כְּתוּנָת פָּסִים", אִמֵּר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לִקְיָשׁ בִּשְׁם רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה לְכוּ וְרֹאוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹקִים, וְכָתִיב בְּתִרְיָה "הַפֶּךְ יָם לִיבִשָּׁה" לְמַה "וַיִּשְׁנֹאוּ אוֹתוֹ" בְּשִׁבְלִי שִׁיּוֹסֵף יִקְרַע לָהֶם אֶת הַיָּם לִפְנֵיהֶם "פָּסִים" מִלְשׁוֹן "פָּס יָם". וַיּוֹסֵף הַצִּדִּיק קִיבֵּל עַל עַצְמוֹ אֶת הַיִּסּוּרִין בְּאַהֲבָה כְּדִי לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל בְּקִרְיַת יָם סוֹף שֶׁהָיָה בְּזָכוֹתוֹ נִקְרַע לָהֶם הַיָּם, כְּמוֹ שִׁכְתָּב בַּמִּדְרָשׁ "רֹאשָׁה הַיָּם וַיּוֹסֵף רֹאשָׁה אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף יוֹרֵד לִיָּם, אִמֵּר הַקֶּבֶה יוֹסֵף הַיָּם מִפְּנֵי הַנֶּס שֶׁנֶּאֱמַר "וַיּוֹסֵף וַיֵּצֵא הַחֹצֵה" אֵף הַיָּם יֵהִי נֶס מִפְּנֵי, וְאִם כֵּן הֵבִין יוֹסֵף שֶׁאֵין בְּרִירָה וְהָלֹא יֵשׁ הַכּוֹרַח בְּדָבָר. וְהָנָה "וּפְרַעַה חֹלָם מִלֵּא אוֹת וְאִ"ו" גִּימְטְרִיָּה "תִּמָּה" רֹאשִׁי תִּיבּוֹת "תִּחִלַּת מַלְּכוּתוֹ הַיָּתִיד", כְּמוֹ שִׁכְתָּב בְּסִפְרֵי "תּוֹלְדוֹת יִצְחָק" שֶׁלְּפִיכֵךְ אֵין נֹזֵכַר פְּרַעָה כֹּאן בִּשְׁם מֶלֶךְ בְּגַלֵּל שֶׁכֹּאן הֵייתָה תַּחֲלִיל מַפְּלֹתוֹ "וְהָנָה עֹמֵד עַל הַיָּאֹר" שֶׁעֲתִיד הַיָּאֹר לְהִיפָּךְ לְדָם, וּמִמִּכְתּוֹ דָּם שֶׁהוּכָה הַיָּאֹר נַעֲשֶׂה מִשֶּׁה רַבִּינוֹ ע"ה לְשִׁלֵּט עֲלָיו עַל פְּרַעָה וְעַל כֵּן לֹא הוֹזָכַר כֹּאן בִּשְׁם מֶלֶךְ.

פרעה סופו שנבלע באדמה כשהיה מלך בניוה

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרַעַה חֹלָם וְהָנָה עֹמֵד עַל הַיָּאֹר, מִבְּאֵר רַבִּי יִצְחָק הַכֹּהֵן הוֹבְרָמַן זְצוּק"ל "וּפְרַעַה חֹלָם מִלֵּא אוֹת וְאִ"ו" גִּימְטְרִיָּה "תִּמָּה" רֹאשִׁי תִּיבּוֹת "תִּחִלַּת מַלְּכוּתוֹ הַיָּתִיד", שֶׁהָנָה "עֹמֵד עַל הַיָּאֹר" גִּימְטְרִיָּה "הָנָה הַקֶּץ אִמֵּר אִיוֹם", כְּלוֹמַר כֹּאשֶׁר הִגִּיעַ הַקֶּץ שֶׁל שַׁעֲבֹד מִצְרַיִם וְלֹא רָצוּ לְשַׁחֲרֹם, הִיכָם ה' יִתְּבָרֵךְ בְּעֶשֶׂר מִכּוֹת, וְאִזּוֹ אִמֵּר לְמִשֶּׁה רַבִּינוֹ ע"ה שִׁיֵּאִיִּם עֲלָיו וַיִּתֵּרָה בּוֹ קוֹדֵם כָּל מַכָּה אוֹלִי יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, וְגַם אַחֵר כֵּךְ בְּקִרְיַת יָם סוֹף נִתֵּן לוֹ הַקֶּבֶה עוֹד הַזְּמַנּוֹת לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁפָרַעַה נִיצַל מִהַטְּבִיעָה בְּקִרְיַת יָם סוֹף וְנִהְיָ מֶלֶךְ עַל הָעִיר נִינוּה, אֵךְ כְּמוֹ תַּחֲלִיל מַפְּלֹתוֹ כֵּךְ סוֹפּוֹ שֶׁנֶּאֱבָד יַחַד עִם נִינוּה, כְּדֹאִיתָא בְּפִרְקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אִמֵּר רַבִּי נַחוּנִיא בֶּן הַקָּנָה פְּרַעָה עָשָׂה תְּשׁוּבָה שֶׁאִמֵּר "מִי כְּמוֹךְ בְּאַלִּים ה' מִי כְּמוֹךְ נֹאדָר בְּקִדְשִׁי, וְקִיבֵּל הַקֶּבֶה" אֶת תְּשׁוּבָתוֹ וְהִצִּילוֹ מִבֵּין הַמֵּתִים בֵּינָם סוֹף, וּמֶלֶךְ עַל הָעִיר נִינוּה, וְכִשְׁנִשְׁלַח יוֹנָה הַנְּבִיא פְּרַעָה וּמִיד יָרַד מִכִּסְאוֹ וְקָרַע בְּגָדָיו וּלְבַשׁ שֵׁק וְאָפַר, וְהִכְרִיז עַל צוּם שְׁנֵי יָמִים וּמִי שֶׁעוֹבֵר עַל צִוּוֵי הַמֶּלֶךְ יִשְׁרָף בָּאֵשׁ, וְלֹאֲחֵר אַרְבַּעִים שָׁנָה שָׁבוּ לְמַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים וְנִבְלְעוּ חַיִּים בְּשִׁאֲוֹל תַּחְתִּיהָ שֶׁנֶּאֱמַר "מַעִיר מֵתִים יִנְאָקוּ". וְאִם כֵּן נִמְצָא שֶׁעֲתָה בְּמִצְרַיִם הָיָה רַק "תַּחֲלִיל מַפְּלֹתוֹ שֶׁל פְּרַעָה וְסוֹף מַפְּלֹתוֹ בְּנִינוּה שֶׁנֶּאֱבָד שֶׁן יַחַד עִם עַמּוֹ.

אורות הכשרות

הַזֶּקֶן מִכְרִיז וְאוֹמֵר: 'אִם אֲנִי כֹאן הַכֵּל כֹּאן, וְאִם אֵין אֲנִי כֹאן מִי כֹאן'. וְהִלֵּךְ מִשְׁתוֹמֵם, כְּלוֹם זֶה הַכְּרֹזָה הַמִּתְאַיְמָה לְאָדָם הַנּוֹשֵׂא אֶת סִמְלֵי הָעֲנוּהָ כְּדֹבֵר הַתְּלַמּוּד (שִׁכָּה ל' ב'): 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם עֲנוּוֹתָן כְּהִלָּל וְאֵל יִהְיֶה קִפְדָּן כְּשִׁמְאֵל'. בְּרִם רִש"י (שם) הָאִיר אֶת עֵינָיו, שֶׁהִלָּל כִּיוּן אֶת דְּבָרָיו כְּלָפִי הַקֶּבֶה"ה. רֹצֵה לִזְמֹר 'אִם אֲנִי כֹאן' – אִם הַנִּי מִשְׁרָה אֶת שְׁכִינָתִי בְּתוֹכְכֶם, אִזּוֹ 'הַכֵּל כֹּאן' – הַנֶּכֶם מוֹבְטָחִים בְּכָל הַבְּרָכוֹת. אֵךְ אִם חִלְלָה 'אֵין אֲנִי כֹאן' הַנִּי מִסְלָק אֶת שְׁכִינָתִי מִתּוֹכְכֶם, אִזּוֹ 'מִי כֹאן' – הַנֶּכֶם חֲשׁוּפִים לְכָל הַפְּגָעִים הָרָעִים ח"ו.

וּפּוֹק חֲזִי לְדֹבֵר הַסְּפוּרָה ע"פ (בְּרַאשִׁית ל"ב, כ"ה-כ"ו) וַיֵּאבֶק אִישׁ עַמּוֹ עַד עֲלֹת הַשָּׁחַר... וַיֵּרָא כִּי לֹא יוֹכֵל לוֹ וַיֵּגַע בְּכַף יָרְכוֹ וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּהֶאֱבֹקוֹ עַמּוֹ. וְכִבֵּר הַבָּאנוּ דְּבָרֵי הַזֶּה"ק, שֶׁבְּמִשְׁךְ כָּל הַלֵּילָה הָרוֹמֵז לַחֲשִׁכַת הַגְּלוּת, הַיִּדִּים יָדִי עָשׂוּ – נִלְחָמִים בְּקוֹל קוֹל יַעֲקֹב לְהַשְׁכִּיחַ מִלִּמּוּד הַתּוֹרָה. אֵךְ מִשְׁרָאָה שֶׁאֵינוֹ יוֹכֵל, פָּגַע בְּכַף יָרְכוֹ הָרוֹמֵז לְתַמְכִּין דְּאוֹרִייתָא, ע"ש. וְצִרִּיךְ לְהַבִּין מִדּוּעַ בְּמֵאֲבָק מוֹל לִזְמַדֵּי הַתּוֹרָה, לֹא עָלָה בְּיָדֵי שָׂרָו שֶׁל עָשׂוּ לִפְגוּעַ בִּיעָקֹב וְלֹא עָשָׂה בּוֹ שׁוּם רוֹשֵׁם כָּלָל. וְאֵילוֹ בְּמֵאֲבָקוֹ מוֹל ה' תַּמְכִּין דְּאוֹרִייתָא, הַצִּלִּיחַ סוֹף סוֹף לְגִירוֹם לְחַבְלָה בְּכַף יָרְכוֹ. וְעַל כֵּךְ הִשִּׁיב הַסְּפוּרָה (שם), ח"ל: 'לֹא יוֹכֵל לוֹ – לְרֹב דְּבָקוֹתָו תַּמִּיד בְּאֵל יִתְּבָרֵךְ בְּמַחֲשַׁבָה וּבְדִיבּוּרָה וַיֵּגַע בְּכַף יָרְכוֹ – הוֹדִיעַ הַחֲסָא הָעֲתִיד בְּמִדְרָכֵי עַמּוֹ, וּבְדַעְתּוֹ בּוּזָה, פֶּסֶק הַדִּיבּוּר וַתִּקַּע כַּף יָרְכוֹ בְּהֶאֱבֹקוֹ, ע"כ"ל. וְהִכִּי פִירוּשׁוֹ, כָּל זְמַן שֶׁיַּעֲקֹב מַחוּבֵּר לְעֵץ הַחַיִּים וְהֵינּוּ שְׁהוּא דְּבָק בְּתוֹרָה בְּמַחֲשַׁבָה וּבְדִיבּוּרָה, אֵין שׁוּם כּוֹחַ בְּעוֹלָם הַיָּכוֹל לִפְגוּעַ בּוֹ. בְּרִם כֹּאשֶׁר הוֹדִיעוּ שָׂרָו שֶׁל עָשׂוּ כִּי בְּעִתִּיד יִקּוּמוּ חֲסָאִים מִתּוֹךְ 'מִדְרָכֵי עַמּוֹ', דְּהֵינּוּ מִנְהִיגֵי צִיבּוּר אֲשֶׁר יִבְקָשׁוּ לִפְגוּעַ בְּהַחֲזָקַת הַתּוֹרָה, אִזּוֹ נִבְהַל יַעֲקֹב מִזֶּה וְהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ לְרַגַע, וּבְזִמָּן הַזֶּה פָּגַע בְּכַף יָרְכוֹ, עֲכָת"ל הַנִּפְלָאִים. זֶה כְּדוֹגְמַת מ"ש עַל דּוֹד הַמֶּלֶךְ וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹי וְעוֹד, שֶׁאֲפִילוֹ מִלֵּאךְ הַמוֹת לֹא יָכֹל לִיטוֹל אֶת נִשְׁמָתָם כָּל זְמַן שֶׁהָיוּ דְּבִיקִים בְּתוֹרָה, עַד שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם תַּחֲבוּלוֹת לְהַסִּיחַ אֶת דַּעְתָּם וְאִזּוֹ נִטַּל אֶת נִשְׁמָתָם.

וְכִזָּה נִבִּין, מִדּוּעַ לֹא הָאֲמִין יַעֲקֹב לְדֹבֵר בְּשׁוֹרַת חֲזִי יוֹסֵף שֶׁהִגִּידוּ לוֹ בְּנָיו, עַד אֲשֶׁר רָאָה אֶת הָעֲגָלוֹת שֶׁשָּׁלַח יוֹסֵף. וְכֵה הֵם דְּבָרֵי הַכְּתוּבִים (בְּרַאשִׁית מ"ה, כ"ו-כ"ז): 'וַיִּגִּדּוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי הוּא מוֹשֵׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְגַּע לָבוּ כִּי לֹא הָאֲמִין לָהֶם. וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו אֶת כָּל דְּבָרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֵיהֶם וַיֵּרָא אֶת הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשִׂאת אוֹתוֹ וַתַּחֲזִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם'. וְאִפְשָׁר שֶׁהַכּוֹנֵנָה בּוּזָה, שֶׁלֹּא הָאֲמִין לָהֶם כִּיִּצֵּד הוּא 'חֵל' – תִּרְתִּי מִשְׁמַע בְּרוּחָנוֹת וּגְשָׁמִיּוֹת, בְּהִיוֹתוֹ 'מוֹשֵׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם' – עֲרוּזָה הָאֶרֶץ, מִפְּנֵי שֶׁהָיָה זֶה בְּעֵינָיו כְּתִרְתִּי דְּסִתְרִי. וְעַל כֵּךְ שִׁטְחוּ בְּפָנָיו 'אֶת כָּל דְּבָרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֵיהֶם', וְהֵינּוּ שִׁשָּׁם שְׁמִים הָיָה תַּמִּיד שְׁגוּר בְּפָנָיו. וְכֵן הָרָאוּ לוֹ 'אֶת הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף', וְפִי' רִש"י: 'סִימָן מִסֵּר לָהֶם בְּמָה הָיָה עוֹסֵק כְּשִׁפִּירֵשׁ מִמֶּנּוּ, בְּפִרְשַׁת עֲגָלָה עֲרוּפָה, חָזוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיֵּרָא אֶת הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף וְלֹא נֶאֱמַר אֲשֶׁר שָׁלַח פְּרַעָה, ע"כ"ל. אוֹ אִזּוֹ הָאֲמִין יַעֲקֹב כִּי אֵין בְּנוֹ יוֹסֵף עֲדִין בְּחַיִּים – 'וַתַּחֲזִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם', שֶׁכֵּן מִי שֶׁדְּבֹק בְּקָב"ה וּבְתוֹרָתוֹ אֵין פֶּלֶא כִּי שְׁמוֹר הוּא מְכַל מִשְׁמֹר!

בְּבִרְכַּת לֵאמֹר וְאִבְרָחָם

הָרַב יְהוּדָה דְּרַע"י

הָרַב הָרִאשִׁי וְרַאב"ד בֶּאֶר-שֶׁבַע

הַרְבֵּנוֹת וְהַמוֹעֶצָה הַדִּתִּית בֶּאֶר שֶׁבַע
מַחֲלַקַת הַכְּשָׁרוֹת

בשורה משמחת

הַנֵּנוּ שְׁמַחִים לְבָשֵׁר לְצִיבּוּר הָרַחֵב כִּי בִימֵים אֱלוֹ הַצִּטְרָפוֹ
לְמַעַל "הַכְּשָׁרוֹת הַרְגִּילָה" שֶׁ"הַרְבָּאוֹת" ב"ש

מִסַּעֲדַת "אוֹשִׁי אוֹשִׁי"

קִנְיוֹן הַנֶּגֶב, בֶּאֶר-שֶׁבַע

בְּבִרְכַּת יֹאכְלֵי עֲנוּם וַיִּשְׁבְּעוּ

לקיים בנו חכמי ישראל

הַצִּיבּוּר מִתְבַּקֵּשׁ לְהַעֲתִיר בְּתַפִּילָה עֲבוּר
הָרַח"ג "יוֹסֵף דְּהָאָן שְׁלִיט"א בֶּן רַחֵל
בְּתוֹךְ שָׂאֵר חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
וְהֵן אֵל כְּבִיר לֹא יִמָּאֵס אֶת תַּפִּילוֹתֵינוּ.

דבר רבני הקהילות

הרה"ג אלעזר ביטון שליט"א

רב ק"ק "תפארת דוד ושלמה" שכונת ו' החדשה
דיין ומזכיר ביה"ד לממונות שע"י הרבנות באר-שבע

הסיבה והמסובב

נאמר בפרשתנו "ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם וכו'..."
ידוע בפי חז"ל שכל מקום שנאמר והיה, אין והיה אלא לשון שמחה,
וכל מקום שנאמר ויהי, הרי המשמעות היא ללשון של צער, א"כ
יש להבין כיצד מבטאת התורה את שחרורו של יוסף בלשון צער.
ועוד יש לשאול מה הקשר בין סיום מאסרו של יוסף לבין חלום
פרעה, מדוע סומכים את העובדה שפרעה חלם חלום ובעקבות
זה מחפש פותר חלומות, לעצם שיחרורו של יוסף מהכלא? **ונראה**
לבאר, בכל דבר בבריאה יש סיבה ומסובב. יש את הדבר שגורם
יש את הדבר שנגרם מחמת זה. ונביא לכך דוגמא: אדם משקיע
כסף בבנק ובעקבות זה מרוויח כסף. לפי הראיה השטחית שלנו
נראה שהסיבה לרווח הרי היא עצם השקעת הכסף בבנק. אך
באמת זה לא כך. הקב"ה רצה שפלוני ירוויח כסף וסובב זאת ע"י
שילך וישקיע בבנק וירוויח כלומר שהסיבה זה הקב"ה והמסובב
זה ההשקעה בבנק. **כן הדבר** גם ביוסף בראיה שיטחית נחשוב
שהסיבה שיוסף השתחרר ממאסרו זה בעקבות שפרעה חלם
ופתר לו את החלום ולכן השתחרר אך זה לא כך, נאמר בפסוק
"גבול שם לחושך" הקב"ה מראש גזר על יוסף להיות במאסר
וכן קבע לזה קץ וגבול ואין סובב זאת שיצא מהכלא, ע"י חלום
לפרעה וכך יצא יוסף. כלומר שהסיבה זה ה' והמסובב זה חלום
פרעה. וכן בעל **החפץ חיים** מושל על זה משל למה הדבר דומה
לאדם שפעם ראשונה ראה תחנת רכבת. אדם אחד עומד על
סולם ומשרוקית בפיו ועל פיו ינועו ויסעו הרכבות. שריקה ראשונה
האנשים נכנסים לתוך הקרונות. בשריקה שניה מי שלא הספיק
להיכנס ממנהר לתפוס מקום ברכבת ובשריקה השלישית נסגרים
הדלתות והרכבת נוסעת. מיד ניגש אותו אדם אל השוטר שעל
הסולם וחשב שהוא מנהל הרכבת והעניק לו הכבוד הראוי לו ושאל
אותו שאלות הנוגעות לתיפקוד הרכבות, וענה לו השוטר: מה אתה
שואל אותי שאלות כאלה, לך תשאל את מנהל הרכבת. מה אתה
לא המנהל הרי על פיך יסע כל העם ועל פיך יחנו. מיד ענה לו: לא,
אני רק פקיד זוט שמתקבל הוראות ממעלה. המנהל במשרד הוא
זה שקובע את זמני הנסיעות ואחראי ליציאת הרכבות. וגם פה
טעה האדם הנ"ל וחשב שהסיבה הוא הפקיד בעל המשרוקית. אך
באמת הסיבה זה המנהל והמסובב זה הפקיד הזוט. **וכיוצא בזה**
אנו מוצאים כאשר משליכים אבן על כלב, מיד הכלב נושך ונובח
על האבן מחמת שהוא חושב שהאבן היא זו שהיכתה אותו ולא
ידע שהאדם שזרק אותה הוא זה שהיכה אותו. ואותו הדבר אצל
יוסף הסיבה זה הקב"ה ומה שפרעה חלם חלום זה רק היכי תמצא,
רק מסובב כדי שיוסף ישתחרר מהכלא. **עפ"ז** אפשר ליישב מדוע
הפרשה אשר עוסקת בשיחרורו של יוסף מבית האסורים אשר
שהה שם במשך שנים עשרה שנה על לא עוול בכפיו, פותחת
במילה **ויהי** מקץ, והרי היה יותר מתאים לפתוח פרשה זו במילה
והיה אשר מבטאת שמחה רבה בעצם יציאת יוסף מהכלא. **וע"פ**
מה שביארנו שפיר מובן הדבר, שהרי בהסתכלות שטחית כאשר
קוראים את הפרשה מבינים שחלומו של פרעה הוא זה שגרם
לשחרור יוסף, אך כשמתבוננים היטב מה הסיבה ומה המסובב,
מבינים היטב את טעותינו, וע"כ כתבה התורה **ויהי** לשון צער על
זה שלא משייכים את נס ההצלה לקב"ה אלא תולין זאת בידי
אדם. **ואפשר** להביא ראיה לדברינו מפרשת בשלח אשר גם היא
עוסקת ביציאת בני ישראל ממצרים לאחר שעבוד קשה וממושך,
וגם כאן אפשר לשאול מדוע פתחה התורה בלשון צער ויהי בשלח
פרעה ולא בלשון שמחה? **וע"פ** מה שבארנו מובן שגם כאן שייכת
טעות בני האדם אשר תולין את שחרור בני ישראל ממצרים בעצם
שילוח פרעה את העם ולא בגזרת השי"ת להוציא את בני ישראל
ממצרים לאחר רד"ו שנים שנדככו בכור ההיתוך, והחליפו בין
הסיבה (בשלח פרעה את העם) ובין המסובב הקב"ה ברוב חסדיו.
כולנו פונים בתפילה לאל עליון שגם אותנו יגאל מהנגיף קורונה
ויקיים בנו ניסים בימים ההם בזמן הזה ונזכה לניסים גלויים
ועצומים ואותיות נגיף יהיו ר"ת **לס גדול יהיה פה אמן ואמן**.

בברכת לילך וזכור

הרב אלעזר ביטון

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של
מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי
יהודה דרעי שליט"א
הלכות תענית ציבור

ש - האם מותר להסתפר או להתגלח בתענית עשרה בטבת?
ת - אמנם מעיקר הדין אין איסור בתספורת וגילוח בצום עשרה בטבת, מכל
מקום ראוי להחמיר שלא להסתפר ולהתגלח בו.

ש - אימתי מתחיל צום עשרה בטבת וסיומו?
ת - צום עשרה בטבת תחילתו עם עלות השחר, וסופו בצאת הכוכבים. להבדיל
מצום תשעה באב ויום הכיפורים אשר נאסר לילו כיומו. ומכל מקום, בשעה שעלה
לשון נאסר באכילה ושתיה ואפילו אם התעורר קודם עלות השחר, אלא אם כן
התנה בפרוש קודם שיש בדעתו לאכול ולשתות לפני עלות השחר.

ש - האם קטנים חייבים בתענית הללו?
ת - קטן פחות משלוש עשרה ויום אחד, וקטנה פחות משתיים עשרה שנה ויום
אחד, פטורים מכל התעניות הללו לבד מצום כיפור אשר יבואר אי"ה במועדו. אך
משהגיעו לגיל זה, חייבים הם להתענות עם הציבור אפילו שלא הביאו עדיין שתי
שערות. ומכל מקום, אין להאכיל את הקטנים אלא כדי צרכם ולא שאר מעדנות
וממתקים, כדי שיתאבלו עם הציבור. במה דברים אמורים, כשהם מבינים במהות
היום ויש להם דעת להתאבל, אבל כל שהם קטני קטנים שאינם מבינים כלום
במהות היום, מותר להאכילם בכל דבר כדרכם בכל ימות השנה.

ש - האם חולה או זקן שתש כוחו, חייבים בתענית זו?
ת - חולה אפילו שאין בו סכנה, פטור מתענית זו. וכן יש לפטור זקן אשר תשש
כוחו וקשה עליו התענית. וכמו כן, מי שצריך לאכול או לשתות עפ"י ציווי
הרופאים אינו רשאי להחמיר על עצמו. אבל מי שחש בראשו או בשאר אבריו
מחמת הצום אינו רשאי להפסיק את הצום אלא עפ"י הוראת חכם והכל לפי
ראות עיני המורה.

ש - האם נשים מעוברות, יולדות ומניקות חייבות בתענית זו?
ת - מעוברת אשר מלאו שלושה חודשים להריונה, פטורה מתענית זו. וגם אם
טרם מלאו לה שלושה חודשים אך מלאו ארבעים יום להריונה, אם מרגישה
חולשה מיוחדת יש לפטרה מהתענית, אבל קודם שמלאו ארבעים יום להריונה
דינה ככל הנשים, ועל כל פנים אם היא מצטערת ביותר ומרגישה חולשה גדולה
נראה שיש להקל בה עפ"י הוראה חכם. וכן יולדות ומניקות שהן בתוך עשרים
וארבעה חודשים (שנתיים) מיום שילדו, אע"פ שכבר הפסיקה להניק (או שלא
הניקה כלל), פטורות מתענית זו.

**ש - אם אין עשרה מתענים בבית הכנסת, האם מוציאים ס"ת בשחרית
ומנחה לקריאת "ויחל משה", והאם החזן אומר "ענגו" בחזרת השי"ע בברכה,
והאם הכהנים נושאים כפיהם במנחה?**

ת - יש אומרים שאין מוציאים ס"ת שחרית ומנחה לקריאת "ויחל משה" אם
אין שם עשרה מתענים. ואם חל בשני וחמישי מוציאים ס"ת בשחרית וקוראים
בו בפרשת השבוע. ויש אומרים שאין צריך עשרה אלא די בשבעה מתענים בלבד,
ויש מקילין אפילו בשישה מתענים, וכן המנהג להקל. ועל כל פנים, אין להעלות
לתורה אגף מי ששרוי בתענית וכן ראוי להחמיר לגבי הקורא בתורה במקום
האפשר. ואפילו היה העולה כהן יחיד לא יעלה לתורה אלא יצא החוצה לפני
קה"ת, כדי שיעלה ישראל במקומו. וכל שכן שאין החזן אומר "ענגו" בברכה
בפני עצמה בחזרת השי"ע, אלא אם כן היו שם לפחות שישה מתענים. וכן אין
הכהנים נושאים כפיהם במנחה, בפחות משישה מתענים. והכהן עצמו לא ישא
כפיו במנחה אם אינו מתענה, אפילו במקום שיש עשרה מתענים.

ש - האם מותר לשטוף הפה או לצחצח שיניים בתענית זו?
ת - ראוי להחמיר שלא לשטוף הפה או לצחצח שיניים בתענית, פן יבלע מן
המים. ואם הוא רגיל בכך ויש לו צער גדול יש להקל בזה ובלבד שלא ימלא פיו
מים וגם יזהר מאוד שלא יבלע אפילו מעט מן המים (ובתשעה באב ויום הכיפורים
אסור לעשות כן בכל אופן).

**ש - האם בעלי שמחה כגון חתן בשבעת ימי חופתו או אבי הבן במילה
חייבים בתענית זו?**

ת - הכל חייבים בתענית זו כולל חתן תוך שבעת ימי חופתו או אבי הבן ביום
שנימול בני או ביום שלושים לפדיון בנו. אולם בצום שנדחה, יש להקל בכל אלו.

**ש - מי שאכל בשוגג או במזיד תוך כדי התענית, האם חייב להשלים את
תעניתו?**

ת - גם מי שאכל או שתה תוך כדי התענית בשוגג או במזיד, אפילו יותר
משיעור כוית מזון ורביעית משקה, חייב להפסיק מיד ולהשלים את התענית עם
הציבור. שכן וכי מפני שאכל שום, ימשיך לאכול שום?

פיקחותו של הרב

הוא הגיע לעיר פראג, מחוז חפצו, ביום שישי אחר-צהריים, זמן קצר לפני כניסת השבת. יהודי נכבד, שבא לקנות סחורה בעיר. בכיסו צרור היה סכום כסף גדול מאוד: עשרת-אלפים רובל. הוא מצא לו אכסניה בפונדק מקומי שהיה בבעלות לא-יהודית. דאגה גדולה כירסמה בלבו: היכן להניח את הכסף? להשאירו בפונדק – יהיה זה מעשה חסר-אחריות. מי יודע איזה טיפוסים מתארחים במקום. האפשרות להפקיד את השטרות בידי הפונדקאי, גם היא לא באה בחשבון.

לפתע צץ במחור רעיון: הלא יש לו מכרים בעיר זו, שעיימם הוא מנהל עסקי-מסחר. הבחירה נפלה על אחד, סוחר עשיר, שנחשב כאדם מהימן. לא חלפו דקות ספורות והסוחר כבר דפק על דלתו של עמיתו המקומי, ומסר לו את כספו כדי לשמרו עד צאת השבת. מרוב חיפזון לא טרח לקבל אישור בכתב על הפקדת הכסף.

לאחר ההבדלה במוצאי-שבת, פנה האורח בלב שקט ובוטח אל הסוחר וביקש את כספו בחזרה. "כסף?!", זקף בעל-הבית את גבותיו בפליאה. "על איזה כסף אתה מדבר?!"

לקח לאורח מעט זמן כדי להבין שהלה אינו חומד לצון וכי הוא מנסה בכל הרצינות להכחיש את קבלת הכסף. הוא נבהל. לא היה זה סכום של מה-בכך, חלק מהכסף הושג על-ידי הלוואות מידידיו ומכריו. הוא החל להתחנן לפני האיש לבל יגזול ממנו את כל רכושו, אך לשווא. "האומנם רוצה אתה לומר שאני, הסוחר המפורסם מפראג, גנבתי את כספך?!", שאל האיש בקול נעלב שלא הותיר תקוות רבות.

בצר לו פנה האורח לרב העיר, רבי יחזקאל לנדא. בדמעות בעיניו שטח את סיפור הפרשה והתחנן לפניו שיעשה בחכמתו להוציא דין-צדק ולהשיב לו את פקדונו הגזול. "אל תספר לאיש שהיית אצלי", אמר לו הרב, "ובוא לכאן מחר בבוקר. אני אומן אלי את הסוחר, וכשאתן אותו מוסכם תתפרץ אל החדר ותתחיל לשטוח את טענותיך".

למחרת בבוקר נקרא הסוחר המקומי אל הרב. זה קיבלו בכבוד ובמאור-פנים, והחל לשוחח עמו אודות מצבם של העניים בעיר. "יש בעיר כמה וכמה משפחות שסובלות ממש חרפת רעב", אמר לו הרב. "מוכרחים לעשות משהו להצלתן. לכן קראתי לך. אני מבקש ממך תרומה של אלף רובל עבור העניים".

העשיר החל להתפתל בכסאו באי-נוחות. לא, הוא איננו עשיר כה מופלג, התחיל להתנצל. היו לו הרבה הפסדים באחרונה. לא, אין ביכולתו להוציא עתה סכום כזה. הרב לא נסוג. הוא הפציר בו, ניסה לעורר את רחמיו על מצבם הקשה של העניים. הוא הוריד את הסכום עד חמש-מאות רובלים. אך העשיר בשלו: אין ביכולתו.

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע

הודעה חשובה לנשות באר שבע להלן זמני פתיחת המקוואות

בימות החול

בחורף: חצי שעה מהשקיעה

ועד השעה 21:00

בקיץ: חצי שעה מהשקיעה

ועד השעה 22:00

בערבי שבת וחג

מזמן הדלקת הנרות

למשך שעה בלבד

במוצאי שבת וחג

בחורף: 40 דקות לאחר צאת השבת

ועד השעה 21:00

בקיץ: 40 דקות לאחר צאת השבת

ועד השעה 22:30

ליל כיפור וליל תשעה באב

המקווה סגור

ויפתח בצאת צום כיפור ותשעה באב

מהשעה 21:00 ועד השעה 22:30

מקווה תורן עד השעה 24:00

מקווה תורן שכונה יא'

רח' משעול דוד צבי פנקס 3 (רחבת שטרית)

טל' 08-6421054

בחורף: חצי שעה מהשקיעה

ועד השעה 23:00

בקיץ: חצי שעה מהשקיעה

ועד השעה 24:00

בברכת התורה והטהרה

יהושע (שוקי) דמרי

ממונה המועצה הדתית

העניית עשרה בטבת יחול ביום שישי

תחילת הצום: עם עלות השחר בשעה 5:33

סיום הצום: בשעה 17:00 (לאחר הקידוש)

הרב המשיך וניסה להוריד את הסכום לשלוש-מאות רובל בלבד, והסוחר עדיין לא שינה את דעתו. "אין לי", אמר, "באמת אין לי". הרב כחכח בגרונו ולפתע התפרץ לחדר היהודי האורח כשהוא נסער ונרגש: "רבי! האיש הזה שיושב עמו גזל את כספי. ישפוט הרב ביני וביניו". הרב ביקשו לספר בנחת מה אירע, והלה סיפר על הכסף שהפקיד בערב-שבת בידי הסוחר היושב כאן, שממאן להודות בפיקדון שקיבל.

"האם מכיר אתה יהודי זה?", שאל הרב את העשיר. "כן, אני מכירו", השיב הלה. "היו לנו בעבר קשרי מסחר, ומאז לא ראיתיו. והנה אמש בא לביתי והוא דורש ממני כסף שכביכול הפקיד בידי".

האורח שיסע את דבריו בצעקה: "שקרן! רמאי! גולן! כיצד מעז אתה לשקר במצח נחושה לפני הרב?!" פרץ ביניהם ויכוח מילולי חריף, כאשר האחד מטיח דברים קשים בחברו.

"נראה לי", אמר הרב לעשיר, "שלא בנקל תיפטר מהאיש הזה. אולי ייטב אם תיתן לו סכום כסף כלשהו, ובלבד שיפסיק להטרידך". הדברים התקבלו על דעתו של העשיר. "אם הרב מציע זאת, אתן לו מאה רובלים, ובלבד שיעזבני לנפשי", הודיע.

התובע רתח מזעם למשמע דברי העשיר: "עשרת-אלפים רובלים הפקדתי בידיך, והוא רוצה לפוטרני במאה רובל?!", צעק. "אינני מקבץ נדבות. את כספ־שלי דורש אני!". "הוסף לו עוד מאה רובלים", הציע הרב לעשיר, "אולי יסתפק בכך". הלה ניאות גם לזאת, אך התובע אינו רוצה לשמוע כלל על הצעות שכאלה. מה יועילו לו מאתיים רובלים? הוא דורש את כל כספו, עשרת-אלפים רובל!

הדברים מתגלגלים, והעשיר מוכן לתת שלוש-מאות רובלים. אחר-כך העלה את הסכום עד כדי חמש-מאות רובל, ובלבד לסיים את הפרשה.

ולפתע קם הרב ממקומו וצעק על העשיר: "גולן! השב את הגזילה! רק לפני דקות מעטות, כשביקשתי ממך לתרום סכום קטן מזה לצדקה, סירבת. טענת כי מצבך הכספי אינו מרשה לך הוצאה כזאת עבור עניים נזקקים. אולם, לאדם זה, לו אינך חייב, לדברך, אפילו פרוטה שחוקה, מוכן אתה לתת סכום גדול כזה בחפץ-לב?!" השב מיד את הכסף בטרם תיבוש בכל העיר!."

לא היה עוד צורך בדיבורים נוספים. מעשיו של הרב, שכלכלם בחוכמה רבה, פעלו כמצופה, והגזילה הושבה לבעליה.

לעילוי נשמות

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל

בר עליה ז"ל

והרבנית רחל טריקי ע"ה

בת סימיו ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

